

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ก่อนและหลังการทดลอง และเพื่อเปรียบเทียบจิตสาธารณะของนักเรียนที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ และนักเรียนที่ไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ผู้วิจัยขอเสนอวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. แบบแผนในการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

1. แบบแผนในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้มีรูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Design) โดยมีการทดสอบ 2 ครั้ง คือ การทดสอบก่อนและหลังของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม (Control group pretest-posttest design) ตามแบบแผนการทดลองของ ศิริพงษ์ เสาภายน (2547) เขียนเป็นสัญลักษณ์รูปแบบการทดลอง แสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงแบบแผนการทดลอง

กลุ่มตัวอย่าง	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง
E	O_{E1}	X	O_{E2}
C	O_{C1}		O_{C2}

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการทดลอง

E	แทน	กลุ่มทดลอง
C	แทน	กลุ่มควบคุม
X	แทน	กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
O _{E1}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มทดลอง
O _{E2}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง
O _{C1}	แทน	การทดสอบก่อนการทดลองของกลุ่มควบคุม
O _{C2}	แทน	การทดสอบหลังการทดลองของกลุ่มควบคุม

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 6 ห้องเรียน รวมจำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 259 คน

กลุ่มตัวอย่าง

นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่กำลังศึกษาในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2553 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา จำนวน 6 ห้องเรียน ที่ได้ทำแบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งมี 2 ห้องเรียน ที่คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลากเลือกนักเรียน 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียน 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มควบคุม

ตัวแปรที่จะศึกษา ในงานวิจัยครั้งนี้

1. ตัวแปรต้น (Independent Variable) คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ
2. ตัวแปรตาม (Dependent Variable) คือ จิตสาธารณะ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการทดลอง 2 ประเภท ประกอบด้วย

- 3.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดจิตสาธารณะ
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบวัดจิตสาธารณะ

- (1) การพัฒนาแบบวัดจิตสาธารณะ

ผู้วิจัยได้พัฒนามาจาก เจษฎา หนูรุ่น (2551) เป็นแบบวัดจิตสาธารณะ จำนวน 45 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ซึ่งในแบบวัดจิตสาธารณะใช้เกณฑ์การให้คะแนนคือ เป็นประจำ บ่อยครั้ง นานๆ ครั้ง ไม่เคยทำซึ่งเป็นแบบสถานการณ์ต่างๆ ผู้วิจัยได้นำเครื่องมือมาคัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องครอบคลุมกับนิยามศัพท์เฉพาะและนำมาปรับข้อความให้เหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อวัดพฤติกรรมจิตสาธารณะ 3 ด้าน ดังนี้

1. การใช้ วัดได้จาก
 - 1.1 การดูแลรักษาของส่วนรวม ใช้ของส่วนรวมแล้วเก็บเข้าที่
 - 1.2 ลักษณะการใช้ของส่วนรวม รู้จักใช้ของส่วนรวมอย่างประหยัดและ

ทะนุถนอม

2. การถือเป็นที่ วัดได้จาก
 - 2.1 การทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายเพื่อส่วนรวม
 - 2.2 การรับอาสาที่จะทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม
3. การเคารพสิทธิ วัดได้จาก
 - 3.1 การไม่ยึดครองของส่วนรวมนั้นมาเป็นของตนเอง
 - 3.2 การเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรวมนั้น

แบบวัดจิตสาธารณะมีข้อความ (Item) ในทางบวกและทางลบ ดังนี้

1. ด้านการใช้ มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 6, 7, 11, 12, 13, 14, 15
2. ด้านการถือเป็นที่ มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 28
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30
3. ด้านการเคารพสิทธิ มีจำนวน 15 ข้อ ประกอบด้วย
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก จำนวน 7 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31, 32, 33, 34, 41, 42, 43
 - ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 8 ข้อ ได้แก่ ข้อ 35, 36, 37, 38, 39, 40, 44, 45

รวมข้อคำถามในแบบวัดจิตสาธารณะ ทั้งหมด 45 ข้อ แบ่งออกเป็นด้านละ 15 ข้อ เป็นข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก 23 ข้อ ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ 22 ข้อ ซึ่งแบบวัดจิตสาธารณะ ได้แสดงตัวอย่างไว้ดังตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงตัวอย่างแบบวัดจิตสาธารณะของนักเรียน

ข้อ	ข้อความ	ระดับการปฏิบัติ			
		เป็นประจำ	บ่อยครั้ง	นาน ๆ ครั้ง	ไม่เคยทำ
(0)	เมื่อข้าพเจ้าเคลื่อนย้ายโต๊ะหรือเก้าอี้ในห้องเรียนเพื่อทำงานกลุ่ม เมื่อทำงานเสร็จแล้วข้าพเจ้าจัดเก็บเข้าที่ให้เหมือนเดิม				
(00)	เมื่อใช้คอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว ข้าพเจ้าจะเก็บเมาส์และเป็นพิมพ์เข้าที่				
(000)	เมื่อรับประทานอาหารเสร็จแล้ว ข้าพเจ้าเก็บภาชนะไปวางไว้ที่รองรับ				

เกณฑ์การให้คะแนน

ข้อคำถามที่มีความหมายทางบวก

ตอบ	เป็นประจำ	ให้	4	คะแนน
ตอบ	บ่อยครั้ง	ให้	3	คะแนน
ตอบ	นาน ๆ ครั้ง	ให้	2	คะแนน
ตอบ	ไม่เคยทำ	ให้	1	คะแนน

ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ

ตอบ	เป็นประจำ	ให้	1	คะแนน
ตอบ	บ่อยครั้ง	ให้	2	คะแนน
ตอบ	นาน ๆ ครั้ง	ให้	3	คะแนน
ตอบ	ไม่เคยทำ	ให้	4	คะแนน

เกณฑ์ในการแปลความหมายจากคะแนน

คะแนนต่ำสุดคือ 45 คะแนน คะแนนสูงสุด คือ 180 คะแนน และรวมคะแนนทั้งหมด 45 ข้อ เป็นคะแนนจิตสธารณะของนักเรียนแต่ละคนที่ตอบแบบวัดจิตสธารณะ ซึ่งคะแนนที่ได้จะเป็นตัวชี้วัดที่บอกถึงระดับจิตสธารณะของนักเรียนแต่ละคนตามหลักเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดขึ้น ดังนี้

1. นักเรียนที่มีคะแนนจิตสธารณะอยู่ในช่วงสูงกว่าเกณฑ์ปกติ คือ มีคะแนนมากกว่า 100 คะแนนขึ้นไป หมายถึง นักเรียนที่มีจิตสธารณะสูง
2. นักเรียนที่มีคะแนนจิตสธารณะ อยู่ในช่วงคะแนนเกณฑ์ปกติ คือ มีคะแนนระหว่าง 80 – 100 คะแนน หมายถึง นักเรียนที่มีจิตสธารณะค่อนข้างสูง
3. นักเรียนที่มีคะแนนจิตสธารณะ อยู่ในช่วงเกณฑ์ต่ำกว่าปกติ คือ มีคะแนนต่ำกว่า 80 คะแนนลงมา หมายถึง นักเรียนที่มีจิตสธารณะค่อนข้างต่ำ

3.2.2 การสร้างและหาประสิทธิภาพของแบบวัดจิตสธารณะ

แบบวัดจิตสธารณะ ผู้วิจัยได้พัฒนาและปรับปรุงมาจาก เกษญา หนูรุ่น (2551) โดยมีลำดับขั้นดังนี้

- 1) ศึกษาข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตสธารณะ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ ด้านการเคารพสิทธิ
- 2) นำแบบวัดจิตสธารณะ ที่มีข้อคำถามเกี่ยวข้องกับจิตสธารณะทั้ง 3 ด้าน คือด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ ด้านการเคารพสิทธิ โดยมีข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกและข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ จำนวน 45 ข้อ มาปรับปรุงแก้ไข
- 3) นำแบบวัดจิตสธารณะที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 40 คน
- 4) ทำการวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกของแบบวัดจิตสธารณะ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวม (Item-Total Correlation) ได้ข้อคำถามที่มีค่าอำนาจจำแนก .20 ขึ้นไป จำนวน 45 ข้อ
- 5) ทำการวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตสธารณะโดยวิธีหาค่าโดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดจิตสธารณะทั้งฉบับเท่ากับ 0.86
- 6) จัดพิมพ์แบบวัดเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปเก็บข้อมูลในการวิจัย

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาจิตสธารณะของนักเรียน คือ กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสธารณะ

3.3.1 กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มีขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือดังนี้

1) ศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการปรับพฤติกรรมทางปัญญา การจัดกิจกรรมแนะแนว และองค์ประกอบของจิตสาธารณะทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการใช้ ด้านการถือเป็นที่ ด้านการเคารพสิทธิ

2) นำแนวคิดที่ได้มาสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน โดยจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้กับกลุ่มทดลอง จำนวน 12 ครั้ง ครั้งละ 1 ชั่วโมง สัปดาห์ละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 4 สัปดาห์ ในการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนผู้วิจัยใช้เทคนิคการจัดการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เช่น การอภิปรายกลุ่ม การศึกษากรณีตัวอย่าง การใช้สถานการณ์จำลอง มีลำดับการจัดกิจกรรม 3 ขั้นตอน คือ ขั้นนำ ขั้นดำเนินกิจกรรม ขั้นสรุป ซึ่งมีโครงสร้างการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน

ครั้งที่	องค์ประกอบจิตสาธารณะ	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
1		ปฐมนิเทศ	1. เพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน และนักเรียนกับนักเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนได้ทราบวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ 3. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความหมายของการมีจิตสาธารณะ
2	ด้านการใช้	เหตุเกิดเพราะใคร	1. เพื่อให้นักเรียนบอกผลดีที่ได้รับจากการเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมได้ 2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการไม่เห็นความสำคัญขอประโยชน์ส่วนรวมได้

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ จิตสาธารณะ	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
3-4	ด้านการใช้	ขาดจิตสาธารณะ สู่ภาวะโลกร้อน	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนสรุปปัญหาและระบุสาเหตุที่ทำให้เกิดภาวะโลกร้อนได้ 2. เพื่อให้นักเรียนวิเคราะห์พฤติกรรมของมนุษย์ที่ส่งผลกระทบต่อภาวะโลกร้อนได้ 3. เพื่อให้นักเรียนเสนอแนวทางแก้ปัญหาและปฏิบัติการรณรงค์ภาวะโลกร้อนได้
5	การถือเป็นที่	น้ำท่วม ฟ้าผ่า	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน 2. เพื่อให้นักเรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเองและรับอาสาในการที่จะช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ
6	การถือเป็นที่	คนดีของสังคม	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติดุคคลที่ดีและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถนำแบบอย่างประวัติดุคคลที่ดีและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ จิตสาธารณะ	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
7-8	การถือป็น หน้าที่	เพื่อนำเพื่อน พัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจการทำตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและรับอาสาทำบางอย่างเพื่อส่วนรวม 2. เพื่อให้นักเรียนเป็นแบบอย่างที่ดีและสามารถสร้างแนวร่วมในการพัฒนาชุมชนของตนเองได้ 3. เพื่อให้นักเรียนสามารถวางแผนแก้ปัญหาและหาแนวทางในการพัฒนาชุมชนของตนเองได้
9	การเคารพสิทธิ	ใช้ของส่วนรวม เป็น เห็นใจผู้อื่น	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจถึงการเคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวม ในโรงเรียน 2. เพื่อให้นักเรียนสามารถคิดวิเคราะห์ถึงการกระทำที่ส่งผลกระทบต่อส่วนรวมได้ 3. เพื่อให้นักเรียนนำข้อคิดที่ได้มาปรับประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันของตนเองได้
10-11	การเคารพสิทธิ	สมบัติของ ส่วนรวมร่วมกัน ใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจถึงการเคารพสิทธิในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนร่วมกัน 2. เพื่อให้นักเรียนร่วมกันคิดวิเคราะห์ และนำเสนอแนวทางการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียนและบริการสาธารณะประโยชน์ตามสิทธิของตนเอง โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่น 3. เพื่อให้นักเรียนนำข้อคิดและประโยชน์ที่ได้จากกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน

ตารางที่ 4 แสดงโครงสร้างกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน (ต่อ)

ครั้งที่	องค์ประกอบ จิตสาธารณะ	ชื่อกิจกรรม	วัตถุประสงค์
12	การใช้ การถือเป็นที่ การเคารพสิทธิ	ปัจฉิมนิเทศ	1) เพื่อให้ นักเรียนบอกประโยชน์และสรุป ประเด็นสำคัญในการพัฒนาจิตสาธารณะ ได้ 2) เพื่อให้ นักเรียนนำความรู้ที่ได้รับจาก การเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิต สาธารณะไปใช้ในชีวิตประจำวันและ สามารถปฏิบัติตนให้เป็นบุคคลที่มีจิต สาธารณะได้

3.3.2 วิธีหาประสิทธิภาพกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน

1) นำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่สร้างขึ้น เสนอ
อาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง นำมาปรับปรุงแก้ไข และเสนอผู้เชี่ยวชาญ
จำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา แล้วนำ
ข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไข ซึ่งมีรายละเอียดในการปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามข้อเสนอแนะของ
ผู้เชี่ยวชาญดังนี้

1.1) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครั้งที่ 3,4 ผู้เชี่ยวชาญให้
ปรับเปลี่ยนแก้ไขชื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรของกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนชื่อกิจกรรมครั้งที่
3,4 ดังนี้

เดิมชื่อกิจกรรม ภาวะโลกร้อน

ปรับชื่อกิจกรรมเป็น ขาดจิตสาธารณะ สู่ภาวะโลกร้อน

1.2) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครั้งที่ 6 ผู้เชี่ยวชาญได้
เสนอแนะให้แก้ไขขั้นตอนการจัดกิจกรรมใหม่เพื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรของกิจกรรมแนะแนวเพื่อ
พัฒนาจิตสาธารณะ คือ หลังจากนักเรียนได้นำเสนอผลงานกลุ่มแล้วควรเพิ่มเติมให้นักเรียนแต่ละ
คนปรับเปลี่ยนในระดับความคิดความรู้สึกรักของตนเองด้วย จึงเพิ่มกิจกรรมในขั้นสรุปโดยให้

นักเรียนทุกคนได้บอกหรือยอมรับตนเองว่า ตนเองเคยทำสิ่งที่ดีและไม่ดีอะไรต่อส่วนรวมบ้าง และในส่วนที่ไม่ดีได้ปรับปรุงแก้ไขอย่างไร

1.3 กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครั้งที่ 9 ผู้เชี่ยวชาญให้ปรับเปลี่ยนแก้ไขชื่อให้สอดคล้องกับตัวแปรของกิจกรรม ผู้วิจัยจึงได้ปรับเปลี่ยนชื่อกิจกรรมครั้งที่ 9 ดังนี้

เดิมชื่อกิจกรรม เคารพสิทธิ มีจิตสาธารณะ

ปรับชื่อกิจกรรมเป็น ใจของส่วนรวมเป็น เห็นใจผู้อื่น

ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้แก้ไขขั้นตอนการจัดกิจกรรมใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับตัวชี้วัดของจิตสาธารณะด้านการเคารพสิทธิ คือ การไม่ยึดครองของส่วนรมนั้นมาเป็นของตนเอง และการเปิดโอกาสให้ผู้อื่นสามารถใช้ของส่วนรมนั้น ผู้วิจัยจึงใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมแบบการใช้สถานการณ์จำลอง เพื่อให้นักเรียนได้รู้และเข้าใจจนกระทั่งสามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวันและพัฒนาตนเองด้านการมีจิตสาธารณะได้

1.4 กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครั้งที่ 10, 11 ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้แก้ไขขั้นตอนการจัดกิจกรรมในหัวข้อประเด็นอภิปรายกลุ่มให้สอดคล้องกับตัวแปรกิจกรรม โดยเลือกหัวข้อการใช้ของส่วนรวมและบริการสาธารณะประโยชน์ตามสิทธิของตนเอง โดยคำนึงถึงสิทธิของผู้อื่นที่เกี่ยวข้องกับนักเรียนมากที่สุด และนักเรียนได้ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง

2. นำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น จำนวน 40 คน ในระหว่างวันที่ 27 ธันวาคม 2553 – 28 มกราคม 2554 และได้นำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อดูความเหมาะสมของเนื้อหา ระยะเวลาที่ใช้ในการทดลอง ก่อนนำไปในการใช้ทดลองจริง เมื่อทราบข้อบกพร่องหรือส่วนที่ควรปรับปรุงแก้ไขของกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะให้ดียิ่งขึ้น ซึ่งผู้วิจัยได้ทดลองใช้กิจกรรม 5 กิจกรรม จำนวน 6 ครั้ง ดังนี้

2.1 ผลการทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะครั้งที่ 2 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีชื่อว่า “เหตุเกิดเพราะใคร” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรมคือ นักเรียนบอกผลดีที่ได้รับจากการเห็นประโยชน์ส่วนรวม และวิเคราะห์ผลที่ได้รับจากการไม่เห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวมได้ เป็นกิจกรรมที่ต้องศึกษากรณีตัวอย่างที่กำหนดให้ และใช้กระบวนการกลุ่มในการคิดระดมสมองเพื่อตอบคำถามในใบงาน ซึ่งการทำกิจกรรมในครั้งนี้เกินเวลาที่กำหนดไว้ 10 นาที สาเหตุเนื่องมาจากช่วงหลังจากการเข้ากลุ่มแล้วนักเรียนแต่ละคนใช้เวลา

ในการอ่านกรณีตัวอย่างนานเกินไป และในช่วงที่ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงาน มีกลุ่มที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างไป จึงเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างเต็มที่ ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงกิจกรรม โดยให้ตัวแทนกลุ่มอ่านกรณีตัวอย่างให้เพื่อน ๆ ในกลุ่มฟังแทน และช่วยกันระดมสมองตอบ ประเด็นคำถามในใบงานทันที

2.2 ผลการทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ครั้งที่ 5 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีชื่อว่า “น้ำท่วม แค้นน้ำใจ” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจความรู้สึกของผู้ที่ได้รับความเดือดร้อนและรู้จักคิดวิเคราะห์ถึง บทบาทหน้าที่ของตนเองและรับอาสาในการที่จะช่วยเหลือสังคมตามกำลังความสามารถ โดยใช้ กระบวนการกลุ่ม ในการทำกิจกรรมครั้งนี้เป็นเวลาที่กำหนดไว้ 20 นาที สาเหตุเนื่องมาจากขั้นตอน ในการจัดกิจกรรมยืดเยื้อไม่กระชับ โดยเฉพาะขั้นนำเสนอภาพข่าวและเหตุการณ์จาก โทรทัศน์เกี่ยวกับการเกิดอุทกภัยในส่วนต่าง ๆ หลายเหตุการณ์เกินไป ทำให้เสียเวลามาก ผู้วิจัย จึงได้ปรับปรุงกิจกรรมโดยการนำเสนอภาพข่าวหรือเหตุการณ์เกี่ยวกับอุทกภัยลดลง เพื่อกระชับ เวลาในการในการจัดกิจกรรม

2.3 ผลการทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ครั้งที่ 6 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีชื่อว่า “คนดีของสังคม” ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรม คือ เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ประวัติบุคคลที่ทำดีและทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม และสามารถนำ แบบอย่างที่ดีไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ โดยการใช้กรณีตัวอย่างและกระบวนการกลุ่ม ในการทำกิจกรรมครั้งนี้เป็นเวลาที่กำหนดไว้ 20 นาที สาเหตุเนื่องจากนักเรียนไม่เข้าใจขั้นตอน ในการทำกิจกรรมการศึกษากรณีตัวอย่าง จึงไปเสียเวลาอ่านทั้งหมด โดยไม่รู้ว่ากลุ่มตนเองจะต้อง ศึกษาหัวข้อเดียวเท่านั้น ผู้วิจัยจึงปรับปรุงกิจกรรมโดยการกำหนดให้ว่ากลุ่มใดจะศึกษาหัวข้ออะไร เช่น กลุ่มที่ 1 ศึกษาประวัติของบุคคลตัวอย่าง กลุ่มที่ 2 ศึกษาผลงานดีเด่น กลุ่มที่ 3 ศึกษาหลักการ ทำงานและผลสำเร็จ เป็นต้น

2.4 ผลการทดลองใช้ (Try out) กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ ครั้งที่ 9,10,11 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ของกิจกรรมคือ เพื่อให้นักเรียนรู้และเข้าใจถึงการเคารพสิทธิของ ตนเองและผู้อื่นในการใช้ของส่วนรวมในโรงเรียน และสามารถคิดวิเคราะห์การกระทำที่ส่งผลต่อ ส่วนรวมได้ นำข้อคิดและประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรมไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันของตนเอง ได้ สำหรับกิจกรรมครั้งที่ 9 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีชื่อว่า “ใช้ของส่วนรวมเป็น เห็นใจ ผู้อื่น” โดยการใช้สถานการณ์จำลอง กิจกรรมนี้ใช้เวลาที่กำหนดไว้ 25 นาที สาเหตุเนื่องมาจาก นักเรียนที่แสดงบทบาทสมมติในสถานการณ์จำลองจำบทบาทและบทสนทนาของตนเองไม่ได้ จึง ได้เริ่มใหม่หลายครั้ง ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงกิจกรรมโดยการฝึกซ้อมนักเรียนที่จะแสดงบทบาทสมมติ

ให้จำบทบาทและบทสนทนาของตนเองให้ได้อย่างแม่นยำ กิจกรรมครั้งที่ 10,11 ผู้วิจัยให้นักเรียนทำกิจกรรมที่มีชื่อว่า “สมบัติส่วนรวม ร่วมกันใช้” โดยการใช้การลงมือปฏิบัติจริง และกระบวนการกลุ่ม กิจกรรมนี้กินเวลาที่กำหนดไว้ 20 นาที สาเหตุเนื่องมาจากกิจกรรมการเดินทางตรวจสอบดูสิ่งของส่วนรวมที่นักเรียนต้องใช้ร่วมกันภายในบริเวณโรงเรียนนั้น กินเวลานานมาก ซึ่งผู้วิจัยให้นักเรียนไปเดินสำรวจทุกคน นักเรียนบางคนกลับมาที่ห้องเรียนช้า ไม่กลับมาตามเวลาที่กำหนด ผู้วิจัยจึงได้ปรับปรุงกิจกรรมโดยการปรับเปลี่ยนไม่ให้นักเรียนไปเดินสำรวจทุกคน จึงใช้วิธีขออาสาสมัครไปแทน และกำหนดเวลาในการไปเดินสำรวจอย่างชัดเจน สำหรับนักเรียนที่รออยู่ในห้อง เพิ่มกิจกรรมการตั้งประเด็นคำถามให้ช่วยกันคิดเกี่ยวกับ “สมบัติส่วนรวมอะไรบ้างที่คุณชอบนำมาเป็นของตนเอง”

3. นำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่ทดลองใช้มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข ก่อนจะนำไปใช้ทดลองจริง

4. นำกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียนที่แก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มทดลอง ในระหว่างวันที่ 31 มกราคม 2554 - 28 กุมภาพันธ์ 2554

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยลำดับขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 ขั้นตอนการและเก็บข้อมูลก่อนการทดลอง

4.1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตคณะศึกษาศาสตร์ เสนอผู้อำนวยการ โรงเรียนหนองสองห้องวิทยา อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับนักเรียนที่กำลังศึกษาในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

4.1.2 ติดต่อประสานงานกับฝ่ายวิชาการและครูระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เพื่อสำรวจรายชื่อและจำนวนนักเรียน

4.1.3 คัดเลือกนักเรียนจากประชากรเพื่อเข้ากลุ่มตัวอย่าง โดยให้นักเรียนทั้งหมดทำแบบวัดจิตสาธารณะ ซึ่งมี 2 ห้องเรียนที่คะแนนเฉลี่ยจิตสาธารณะไม่แตกต่างกัน จากนั้นจึงสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับฉลากเลือกนักเรียน 1 ห้องเรียนเป็นกลุ่มทดลอง และนักเรียน 1 ห้องเรียน เป็นกลุ่มควบคุม

4.2 ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง

ให้นักเรียนกลุ่มทดลอง เข้าร่วมการใช้กิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะ โดยผู้วิจัยดำเนินการทำหน้าที่เป็นผู้นำกลุ่มและให้นักเรียนที่เป็นสมาชิกกลุ่มร่วมกิจกรรมทั้งหมด 12 ครั้ง

ส่วนนักเรียนกลุ่มควบคุมเข้าร่วมกิจกรรมของโรงเรียนตามปกติ กำหนดการจัดกิจกรรมได้แสดงไว้ในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงกำหนดการเข้าร่วมกิจกรรมแนะแนวเพื่อพัฒนาจิตสาธารณะของนักเรียน

ครั้งที่ /กิจกรรม	วัน	วันที่/เดือน/ปี	เวลา
1. ปฐมนิเทศ (จิตสาธารณะคืออะไร)	จันทร์	31 มกราคม 2554	16.00-17.00 น.
2. เหตุเกิดเพราะใคร	พุธ	2 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
3. ขาดจิตสาธารณะ สู่ภาวะโลกร้อน	ศุกร์	4 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
4. ขาดจิตสาธารณะ สู่ภาวะโลกร้อน (ต่อ)	จันทร์	7 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
5. นำท่วม แค้นน้ำใจ	พุธ	9 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
6. คนดีของสังคม	ศุกร์	11 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
7. เพื่อนนำเพื่อนพัฒนา	จันทร์	14 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
8. เพื่อนนำเพื่อนพัฒนา(ต่อ)	พุธ	16 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
9. ใช้ของส่วนรวมเป็น เห็นใจผู้อื่น	จันทร์	21 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
10. สมบัติส่วนรวม ร่วมกันใช้	พุธ	23 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
11. สมบัติส่วนรวม ร่วมกันใช้ (ต่อ)	ศุกร์	25 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.
12. ปัจฉิมนิเทศ	จันทร์	28 กุมภาพันธ์ 2554	16.00-17.00 น.

4.3 ขั้นตอนการเก็บข้อมูลหลังการทดลอง

เมื่อดำเนินการทดลองเสร็จสิ้น ผู้วิจัยได้ทดสอบหลังการทดลอง (Posttest) โดยใช้แบบวัดจิตสาธารณะทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ซึ่งเป็นแบบวัดจิตสาธารณะฉบับเดียวกันกับที่ใช้วัดก่อนการทดลอง

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

5.1 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองของกลุ่มทดลอง โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย กรณีกลุ่มตัวอย่างไม่เป็นอิสระต่อกัน โดยใช้การทดสอบค่าที (t-test)

5.2 ทดสอบสมมติฐานการวิจัย โดยเปรียบเทียบความแตกต่างคะแนนจิตสภาวะของนักเรียนก่อนและหลังการทดลองระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยใช้การทดสอบนัยสำคัญของความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย กรณีกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระแก่กัน โดยการทดสอบค่าที (t-test)